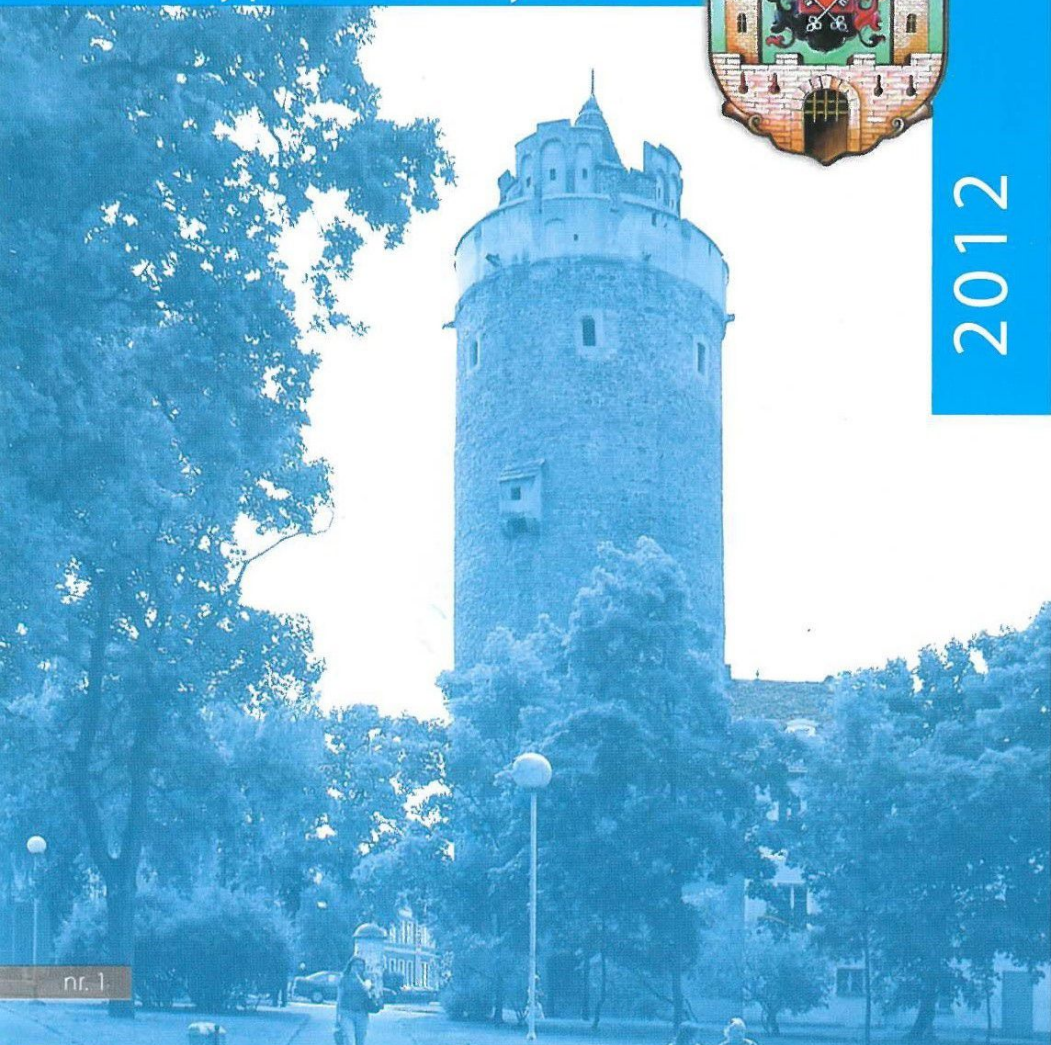

Wieża Bracka

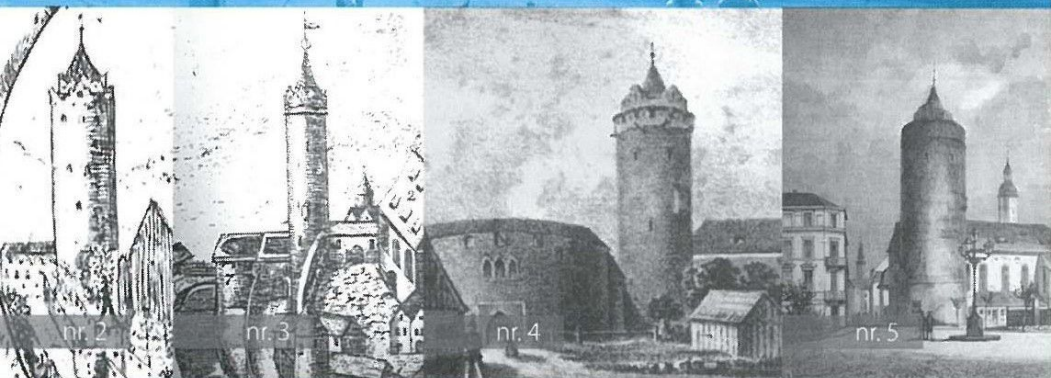
„Pozwólmy przemówić zabytkom”

2012

nr. 1

nr. 2

nr. 3

nr. 4

nr. 5

Tekst: Łukasz Tekiela

www.luban.pl

Wieża Bracka

Wieża Bracka została wzniesiona w 1318r. Wzmacniała obronę najważniejszej bramy miejskiej i znajdującego się w jej bezpośrednim sąsiedztwie klasztoru franciszkanów. To właśnie od braci franciszkanów wywodzi się nazwa wieży i głównej bramy Lubania. Oprócz tego pełniła funkcje obserwacyjne. Ponadto jako jedyne założenie obronne w Lubaniu mogła stanowić samodzielny punkt oporu. Bez wątpienia posiadała także ogromne znaczenie prestiżowe.

Wieża Bracka została zbudowana z kamienia bazaltowego na planie koła. Jest to budowla ośmiokondygnacyjna o wysokości 45 m. Grubość murów do piątej kondygnacji wynosi ok. 3 m. Pozostała część wieży ma grubość ścian ok. 2,5 m. Pierwotnie wejście do wieży umieszczone było od strony miasta na wysokości drugiego piętra.

Lubańskie obwarowania były kilkakrotnie świadkiem zmagania zbrojnych o miasto. Niemalże zawsze w ich trakcie ważną rolę odgrywała Wieża Bracka. Po raz pierwszy walki o Wieżę Bracką miały miejsce w roku 1431 w trakcie wojen husyckich. Ponownie nasza wieża stała się przedmiotem zmagania w czasie wojny trzydziestoletniej.

W czasie tego konfliktu dwukrotnie, mianowicie w roku 1639 i 1641 – żołnierze szwedzcy próbowali zburzyć Wieżę Bracką. Na szczęście obie próby nie zakończyły się ich sukcesem.

Wieża Bracka to niewątpliwie jedna z najciekawszych budowli w mieście i jego niezaprzeczalny symbol.

Der Brüderturm

Der Brüderturm wurde im Jahre 1318 aufgebaut, als die Verteidigungsverstärkung des wichtigsten Stadttores und benachbarten Franziskanerklosters. Von Franziskanern stammt übrigens der Turm- und Tornamen. Darüber hinaus spielte der Brüderturm die Rolle des Beobachtungspunktes. Als ein einziges Befestigungsgebäude in Luban konnte er auch ein selbständiges Widerstandsnest sein. Es besteht außerdem kein Zweifel an sein Prestige unter den Stadtbewohnern.

Der Brüderturm wurde aus Basaltstein über dem kreisförmigen Grundriss aufgebaut. Er war ein achtstöckiges, 45 m hohes Gebäude. Bis in den fünften Stock war seine Mauer 3 m dick, während die Dicke des übrigen Teils der Turmwände ca. 2,5 m betrug. Ursprünglich befand sich der Turmeingang auf der Stadtseite, in der Höhe vom zweiten Stock.

Die Befestigungsanlage war mehrmals Zeuge der Kämpfe um die Stadt Luban. Fast immer spielte dabei der Brüderturm eine wesentliche Rolle. Zu der ersten Schlacht um den Turm kam es 1431, im Laufe der Hussitenkriege und dann während des dreißigjährigen Krieges. Damals, in den Jahren 1639 und 1641, versuchten die schwedischen Soldaten, den Brüderturm abzureißen. Zum Glück misslangen die beiden Versuche.

Der Brüderturm gehört zu den interessantesten Gebäuden der Stadt Luban und ist ihr wahres Sinnbild.

The Bracka Tower

The Bracka Tower was erected in 1318. It buttressed the defence of the crucial gateway to the town and the nearby Franciscan monastery. The name of the tower and the main gateway to Luban derives from Franciscan brothers. Additionally, the tower served as an observation post. Moreover, as an only defensive structure in Luban, it constituted an independent defence post. Undoubtedly, it was a structure of considerable prestige.

The Bracka Tower was built of basalt stone on a circular plan. It is a 45 m (147ft) tall eight-storey building. The walls up to the fifth storey are 3 m (10 ft) thick. The thickness remaining part of walls is about 2,5 m (6.5 ft). The original entrance to the tower was located from the town's side on the second floor.

The fortifications in Luban on several occasions bore witness to armed struggles for the town. Nearly each time, the Bracka Tower played a significant part during the battle. The first battles for the Bracka Tower took place in 1431 during the Hussite wars. Then, it was targeted again during the Thirty Years' War, when the Swedish soldiers attempted to destroy it on two separate occasions - in 1639 and 1641. Luckily, both attempts were futile.

The Bracka Tower is undoubtedly one of the most captivating buildings in town as well as its indisputable symbol.

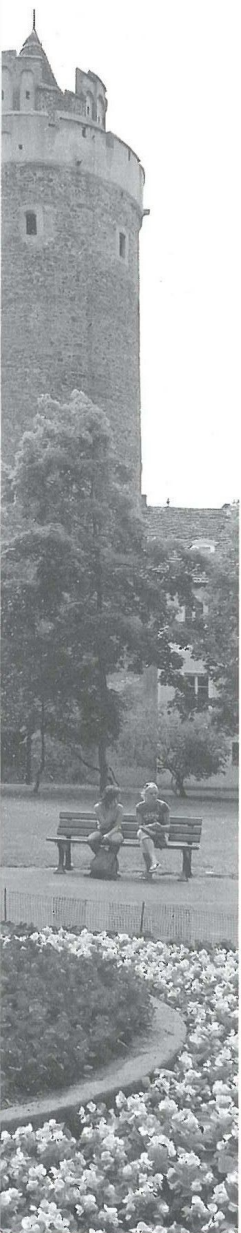
Bratrská věž

Bratrská věž byla postavena v roce 1318. Posilovala obranu nejdůležitější brány města a Františkánského kláštera, který se nacházel v její bezprostřední blízkosti. Název věže a hlavní lubaňské brány jsou odvozeny vlastně od bratrů Františkánů, kteří bydleli v klášteře. Kromě obrany sloužila věž také k pozorování. Navíc, jako jediné obranné zřízení v Lubani mohla věž poskytovat nezávislý bod odporu. Není pochyb o tom, že měla také velký prestižní význam.

Bratrská věž byla postavena z kamene čediče na kruhových základech. Je to osmipatrová stavba a její výška je 45m. Tloušťky stěny do pátého patra je asi 3 metry, zbývající část věže má tloušťku stěny cca 2,5 m. Původní vchod do věže byl umístěn ze strany města, ve druhém patře.

Lubaňské opevnění byli opakovaně svědkami ozbrojených bojů o město. Téměř vždy Bratrská věž hrála důležitou roli v obranné strategii. Poprvé se boj o Bratrskou věž konal v roce 1431 za husitských válek. Naše věž byla opět předmětem boje za třicetileté války. Během tohoto konfliktu se švédští vojáci snažili dobít věž dvakrát, a to v letech 1639 a 1641. Naštěstí ani jeden pokus nevedl k úspěchu.

Bratrská věž je symbolem města a nepochybně jedním z nejzajímavějších staveb v okolí.

- nr. 1: Wieża Bracka / Brüderturm
Fot. Wiesław Sztabowski
- nr. 2: Wieża Bracka pod koniec XVII w. / Brüderturm am Ende des 17. Jahrhunderts
Ilustracja ze zbiorów Janusza Kulczyckiego
- nr. 3: Wieża Bracka na pocz. XVIII w. / Brüderturm am Anfang des 18. Jahrhunderts
Ilustracja ze zbiorów Janusza Kulczyckiego
- nr. 4: Wieża Bracka na pocz. XIX w. / Brüderturm am Anfang des 19. Jahrhunderts
Ilustracja ze zbiorów Janusza Kulczyckiego
- nr. 5: Wieża Bracka ok. poł. XIX w. / Brüderturm I Hälfte des 19. Jahrhunderts
Ilustracja ze zbiorów Janusza Kulczyckiego

Projekt „Pozwólmy przemówić zabytkom” współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i budżetu państwa przy wsparciu Euroregionu Nysa

Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego: Inwestujemy w waszą przyszłość / Europäische Union. Europäischer Fonds für regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft

www.luban.pl